

ΤΟ 1821 ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΜΕ ΝΑ ΞΕΧΑΣΟΥΜΕ

Κωνσταντῖνος Χολέβας
Πολιτικός Ἐπιστήμων

Τί γνωρίζει ἓνα ἑλληνόπουλο τοῦ Λυκείου γιά τήν Μεγάλη Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ 1821; Φοβοῦμαι ὅτι γνωρίζει ἐλάχιστα. Γιά τά γεγονότα, γιά τούς πρωταγωνιστές, γιά τήν σημασία της. Ὅπωςδήποτε γνωρίζει πολύ λιγότερα ἀπ' ὅσα γνωρίζει γιά διάφορα "ἰνδάλματα" ἀπό τόν χῶρο τοῦ ἀθλητισμοῦ ἢ τῆς μουσικῆς. Δέν εὐθύνονται γ' αὐτό τά παιδιά τοῦ Λυκείου. Εὐθύνεται ἡ ἐλλιπής διδασκαλία τῆς Ἱστορίας, ἡ ἐπικρατοῦσα "φιλοσοφία" περί τῆς Παιδείας μας καί ἡ συνειδητή ἀλλοίωση τῶν διδακτικῶν ἐγχειριδίων στό ὄνομα μιᾶς ἀφελοῦς "ἐλληνοτουρκικῆς φιλίας".

Ὅλοι οἱ λαοί, οἱ ὁποῖοι σέβονται τόν ἑαυτό τους ἐορτάζουν τίς συμβολικές ἐπετείες πού ἔθεσαν τήν σφραγίδα τους στήν ζωή τοῦ ἔθνους, τιμοῦν τούς ἥρωες, προτείνουν ὡς πρότυπα στούς νεωτέρους τούς ἥρωες, τούς πάσης φύσεως πρωταγωνιστές. Ἄλλοι τιμοῦν ἐπαναστάσεις ἐθνικοαπελευθερωτικές, ἄλλοι ἐξεγέρσεις κοινωνικές ἢ πολιτικές, ἄλλοι τήν εἰρηνική ἢ διά τῶν ὅπλων ἵδρυση τοῦ κράτους. Ἐμεῖς ἔχουμε στό ἐνεργητικό μας μία τιτάνια προσπάθεια ἑνός ὀλιγάριθμου λαοῦ νά ἀποτινάξει μία ἀφόρητη δουλεία τεσσάρων ἢ καί περισσοτέρων αἰώνων, καί κινδυνεύουμε νά τήν ξεχάσουμε. Οἱ παράγοντες πού ὀδηγοῦν σ' αὐτή τήν ἀδικαιολόγητη καί ἀνιστόρητη ὑποβάθμιση τῆς Ἐθνικῆς μας Παλιγγενεσίας εἶναι κυρίως οἱ ἑξῆς:

1) Ἰδεολογικοί λόγοι. Κάποιοι διανοητές ἐνοχλοῦνται ἀπό τήν ἐνεργό παρουσία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καί τοῦ κλήρου σέ ὅλες τίς μορφές ἀντιστάσεως (ἠθική, πνευματική, ἐνοπλη) κατά τῶν Τούρκων. Ἡ πνευματική προετοιμασία τῶν ὑποδούλων ὀφείλεται στήν Ὁρθόδοξη Πίστη, ἡ ὁποία καλλιεργεῖ τήν ἐλπίδα, στό παράδειγμα τῶν Νεοαμαρτύρων, στά κρυφά καί φανερά μαθήματα σέ νάρθηκες καί σέ μοναστήρια. Τό γεγονός αὐτό παραδέχονται ὅλοι οἱ ἀγωνιστές τοῦ 1821 πού ἔγραψαν Ἀπομνημονεύματα καθῶς καί ὅλοι οἱ ἔντιμοι καί ἀπροκατάληπτοι ἱστορικοί τῆς Τουρκοκρατίας (Στῆβεν Ράνσιμαν, Ἀπόστολος Βακακλόπουλος, Νικόλαος Σβορώνος κ.ἄ.) Οἱ πολέμιοι τῆς

Ἐκκλησίας παλαιότερα ἐπεχείρησαν νά παρουσιάσουν τήν Ἐπανάσταση ὡς κοινωνική -ταξική καί ὄχι ὡς ἐθνική μέ θρησκευτικό ὑπόβαθρο, ὅπως πράγματι ἦταν. Δέν τό ἐπέτυχαν καί σήμερα προσπαθοῦν νά ὑποβαθμίσουν τήν ἴδια τήν μεγάλη ὥρα τοῦ ξεσηκωμοῦ.

2) Ἐκπαιδευτικοί λόγοι. Ἐπικρατεῖ στό Λύκειο ἡ ἀρχή νά περικόπτεται συνεχῶς ἡ ὕλη, ὥστε νά μήν κουράζονται τά παιδιά στίς Πανελλήνιες. Ἀντί νά παραδεχθοῦν οἱ ἀρμόδιοι ὅτι φταίει αὐτό καθ' αὐτό τό σημερινό σύστημα τῶν Ἐξετάσεων, βρίσκουν ὡς ἐξιλαστήριο θῦμα τίς σπουδαιότερες σελίδες τῆς Ἱστορίας μας. Ἔτσι ἐδῶ καί τρία χρόνια τά ἐλληνόπουλα δέν διδάσκονται στό Λύκειο τήν Τουρκοκρατία, ἐνῶ ἐφέτος διεγράφη ἀπό τήν ὕλη καί ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση! Κι ὅμως ἔχω προσωπική ἐμπειρία ὅτι σέ παλαιότερες δεκαετίες καί προλαβαίναμε νά διδαχθοῦμε ὅλη τήν Νεοελληνική Ἱστορία καί δίδαμε ἰδιαίτερη ἔμφαση στήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση καί στίς εἰσαγωγικές ἐξετάσεις εἶχαμε νά μελετήσουμε ὅλη τήν ὕλη τῆς Ἱστορίας τῶν τριῶν τάξεων τοῦ Λυκείου. Οὔτε ὑπερκόπωση πάθαμε οὔτε ἀνιστόρητοι μείναμε.

3) Διπλωματικοί λόγοι. Κάθε Χριστιανός καί κάθε συνετός ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ τήνειρήνη καί τήν βελτίωση τῶν σχέσεων μέ τήν γείτονα Τουρκία. Ὅμως εἶναι τελείως ἐσφαλμένη τήν ἄποψη ὅτι ἡ βελτίωση θά ἔλθει μέ τήν σκόπιμη ἀλλοίωση τῶν σχολικῶν βιβλίων καί μέ τό περιβόητο "ξαναγράψιμο τῆς Ἱστορίας". Οἱ σχέσεις θά βελτιωθοῦν ὅταν ἡ Τουρκία παύσει νά κατέχει τήν Κύπρο, νά ἀπειλεῖ τό Αἰγαῖο καί τήν Θράκη, νά μιλά γιά γκρίζες ζῶνες καί νά κατηγορεῖ τήν Ἑλλάδα γιά καταπίεση ὑπαρκτῶν καί ἀνυπάρκτων μειονοτήτων. Ἡ προσφάτως καλλιεργηθεῖσα θεωρία ὅτι τά σχολικά μας βιβλία καλλιεργοῦν δῆθεν τόν ἐλληνικόἐθνικισμό εἶναι ἀστήρικτη καί στήν πράξη ἀναποτελεσματική. Ἀστήρικτη διότι ἂν διαγράψουμε ὅλες τίς ἀρνητικές σελίδες τῶν ἐλληνοτουρκικῶν σχέσεων τῶν τελευταίων ὀκτώ αἰώνων τότε οὐσιαστικά καταργοῦμε τήν ἐθνική καί ἱστορική μας συνείδηση. Γιά μᾶς οἱ ἀγῶνες κατά τῶν Τούρκων εἶναι ἡ ρίζα τῆς ὑπάρξεώς μας ὡς ἐλευθέρου λαοῦ. Γιά τούς Τούρκους ἡ Ἑλλάδα καταλαμβάνει μόνο λίγες γραμμές στά σχολικά βιβλία. Τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση τήν χαρακτηρίζουν σάν μία ἐξέγερση ἀχάριστων ληστῶν! Εἶναι δέ καί ἀναποτελεσματική ἡ δῆθεν εἰρηνιστική αὐτή ἀντίληψη, διότι ἡ μέν Ἑλλάς ἐμπράκτως ἔχει ἀρχίσει νά περικόπτει ὄχι μόνο φράσεις, ἀλλά καί

ολόκληρα κεφάλια από την σχολική 'Ιστορία, ενώ η Τουρκία πράττει ακριβώς τό αντίθετο. Στο περιοδικό ΕΥΘΥΝΗ του 'Ιανουαρίου 2004 διαβάζουμε ότι μία έγκύκλιος του 'Υπουργείου Παιδείας της κυβερνήσεως 'Ερντογάν μέ ήμερομηνία 14/4/2003 όρίζει τούς προσανατολισμούς τών βιβλίων της 'Ιστορίας για τά σχολεία. 'Η έγκύκλιος δίδει όδηγίες νά καταγγέλλονται οί "άσθήρικτες έπιδιώξεις 'Αρμενίων, 'Ελλήνων καί 'Ασσυρίων για τά τραγικά γεγονότα του 1915 (τί νά ποϋμε έμείς για τά κατοπινά γεγονότα του 1922 καί 1955)...". Τήν ώρα δέ πού 'Ελληνες άρμόδιοι στεροϋν από τά 'Ελληνόπουλα τά ύπερήφανα διδάγματα τών ήρώων του 1821, έρχονται Τούρκοι διανοούμενοι καί καταγγέλλουν τόν άνθελληνικό χαρακτήρα τών σχολικών βιβλίων της χώρας τους (γαλλική έφημερίδα ΛΕ ΜΟΝΤ, 9/1/2004)!

Όχι, λοιπόν, δέν πρέπει νά ξεχάσουμε τό 1821, οϋτε έμείς οϋτε τά παιδιά μας. Πρέπει νά τό τιμοϋμε, νά τό μελετοϋμε καί νά τό διδάσκουμε. Καί κυρίως νά διδασκόμαστε άπ' αυτό. Νά διδασκόμαστε από τόν άγνό πατριωτισμό καί τήν πίστη σέ ιδανικά πού είχαν οί πρωταγωνιστές του. Νά διδασκόμαστε από τήν Όρθόδοξη Χριστιανική Πίστη τών άγωνιστών, όπως αυτή αποτυπώνεται ξεκάθαρα στην προκήρυξη του Άλεξ. 'Υψηλάντη της 24ης Φεβρουαρίου 1821: "Νά ύψώσωμεν τό σημείον, δι' οϋ παντοτε νικωμεν: Τόν Σταυρόν"! Νά ύποκλινόμαστε μπροστά στην σεμνότητα του χαρακτηήρος ενός Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, ενός Μάρκου Μπότσαρη, ενός Κωνσταντή Κανάρη... Νά κλίνουμε εύλαβικά τό γόνυ μπροστά στην χορεία τών χιλιάδων άγνώστων άγωνιστών της στεριās καί της θάλασσας, ό καθένας από τούς όποιους έβαλε ένα μικρό λιθαράκι. Νά θαυμάζουμε τήν άπήχηση πού είχε ή 'Επανάσταση στό έξωτερικό μέ τούς πίνακες του Ντελακρουά, τά ποιήματα του Ούγκώ, τούς ανά τήν ύφήλιον Φιλέλληνες. Νά ύμνοϋμε τά όλοκαυτώματα καί τίς θυσίες του Μεσολογγίου, της Άραπίτσας, της Χίου, της Κάσου καί τόσα άλλα. Νά μετατρέπουμε τά παθήματα σέ μαθήματα διαβάζοντας πόσο έβλαψε τόν ξεσηκωμό ή διχόνοια.

Σέ μία από τίς πρώτες έπετείες της 25ης Μαρτίου, λίγο μετά τήν άπελευθέρωση της μικρής τότε 'Ελλάδος, ό λόγιος Γεώργιος Τερτσέτης περιέκλεισε στίς έξής φράσεις τό νόημα του Άγώνος. Άς τίς προσέξουμε: "Ο πολίτης της 'Ελλάδος του έτους εκείνου έτσάκισεν τό θηκάρι της ρομφίας του προς ύπεράσπισιν της προόδου του νοός του ανθρωπίνου

γένους, εἰς ἓνα λόγον, τοῦ Χριστιανισμοῦ.Οἱ ἄνδρες τοῦ ἔτους 1821 ἦτον πολεμισταί καί ἀπόστολοι, αἰωνία τους ἡ μνήμη!..." . "Ὅχι μόνον οἱ ἄνδρες, ἀλλά καί οἱ γυναῖκες καί τά παιδιά, συμπληρώνουμε ἐμεῖς. Καί προσυπογράφουμε μέχρι κεραίας τά λόγια τοῦ ἐντίμου νομομαθοῦς, ὁ ὁποῖος ἀρνήθηκε νά καταδικάσει τόν Θ. Κολοκοτρώνη.

Κ.Χ. 13/2/2004